

Pirineus

Ricard Lobo, delegat al Pirineu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

“La Seu s’ha convertit en la ciutat amb més pisos buits per habitant”

Parlem d'això i d'allò altre, de la nova seu del COAC al Pirineu –acabada l'aparent història interminable de l'obra– de com enfronten la feina els arquitectes de

muntanya, i sobretot d'habitatge, de la falta d'habitatge, tan d'actualitat a la ciutat. Això, però, no és més que una pinzellada. Ens hem de trobar per un altre dia.

Alba Doral
LA SEU D'URGELL

Li diré: visc a la Seu des del 2009 i sempre havia vist una bastida al Carrer Major.

La delegació del Col·legi la vam obrir el 2001, en un local provisional al passeig Joan Bru-dieu. De seguida vam començar a buscar el lloc per a la seu definitiva. Teníem molt clar que havia de ser al nucli antic: sempre he pensat que les entitats i les institucions han de ser al centre històric de ciutats i pobles perquè ajudem a dinamitzar-los. Són zones amb habitatges vells, mal ventilats, amb una manca de salubritat important, i entitats i institucions podem actuar, donar-hi vida, portant gent amb les nostres activitats.

Entenc.

El 2004 vam trobar aquest edifici on som ara, que estava inutilitzat, i que era d'un sol propietari, interessant pel lloc i per dimensions: encabir-hi una petita sala d'actes, una sala d'exposicions i una biblioteca d'arquitectura de muntanya, a banda de la part administrativa. I el

cost s'hi adeia. Vam arribar a un acord de seguida.

El van comprar el 2005.

I vam començar les obres. Quan s'havia d'iniciar la segona fase dels treballs ens trobem amb la crisi del 2007 i el Col·legi d'Arquitectes va parar totes les obres perquè va haver de reduir molt personal i no es podia gastar en pintura o totxos quan deixes famílies al carrer. Així que l'obra ha estat parada quasi 12 anys.

Li devia doldre.

Era una gran ferida. Cada cop, no ja que ho veia, sinó que hi pensava, em venien tots els mals del món. Sent qui som...

Van trobar una solució.

Vaig proposar quedar-nos amb la planta baixa i el soterrani i fer tres habitatges a les plantes superiors, per llogar. Un estudi de viabilitat ens va confirmar que tindria sortida. Amb el temps, temps, temps, perquè va lent, recuperarem bona part de la inversió. El 13 de maig vam inaugurar.

“

En quatre dècades la ciutat sols ha sumat uns 2.000 habitants però el parc de pisos s'ha multiplicat

Hi ha molts pisos d'inversió, de bancs o gent d'Andorra, que estan tancats. No en sé el tant per cent. Molts

Pisos: el que més cal a la ciutat. Estan llogats?

Estem en procés de l'estudi per posar-los al mercat. I sí: hi ha molta demanda i pocs pisos de lloguer a la Seu.

Hi tornarem. Però parli'ns dels arquitectes de muntanya, com han de treballar?

Bàsicament l'objectiu és la integració en l'entorn. En llocs petits i amb característiques tan concretes com ara l'arquitectura de muntanya és fonamental, més que enlloc.

Pedra?

No. És més important cromàticament que de materials. Al Pirineu es feia servir materials que avui no n'hi ha: ni una sola tartera de pissarra, per exemple. I per què feien cases de pedra? Era el que tenien: no hi havia totxos. Però així que podien l'arrebossaven i pintaven. Així que la moda dels seixanta de cases de pedra a Cerdanya i Vall d'Aran, llocs turístics per excel·lència, és sols moda.

Tot fals oripell.

Hem de ser sincers: s'ha fet una arquitectura pirinenca no diré que falsa, però sí que una mica vestida. Però sí que és important no pintar una casa blanca o vermella o groga enmig d'una plaça de poble pirinenca. També hi ha normatives sobre les obertures: no permeten fer-les grans i jo en discrepo.

Estem en territori de segones residències.

Quan n'hi ha moltes, sobretot aquestes grans urbanitzacions, fan molt mal al territori, perquè aquell nucli està deshabitat i això porta molts desequilibris a la gestió dels ajuntaments. En escombraries, manteniment de vials i sanejament, vigilància. I la mitjana d'ocupació era 19 dies per any. Ni tan sols dinamitza massa el comerç de la zona.

Descriu la Cerdanya.

I la Vall d'Aran i, degut als esports de riu, el Pallars Sobirà. L'Alt Urgell és diferent.

Aquí hi ha un greu problema d'habitatge.

Afecta greument el preu: porta a una especulació que fa que la gent del territori, amb els sous que es paguen, no s'ho puguin permetre. A la Seu, però, el problema és diferent: és la ciutat amb més pisos buits per habitant, perquè hi ha molts pisos d'inversió (bancs o gent d'Andorra per exemple) tancats. No sé el tant per cent, però molts.

Un pis buit es deteriora.

Si no necessites els diners, estan allí invertits, no perd. Hi ha edificis buits des dels anys vuitanta per això.

Pisos buits i gent sense casa. Una situació social que degenera. Okupes...

Quan vaig arribar a la Seu, el 1977, hi havia quasi 10.000 habitants. Ara quants n'hi ha? Uns 12.000? Quatre dècades després no ha crescut més? Però el parc d'habitatges s'ha multiplicat considerablement. Per tant, és una ciutat on es construeix molt per tenir-hi diners invertits.

Es pot revertir?

Molt difícil: cal reactivar el comerç, que a la Seu està mort. Andorra és positiva perquè dona feina a gent de l'Alt Urgell, però... I al final, són polítiques d'Estat, els ajuntaments tenen molt poc marge.

L'Alt Urgell com a ciutat dormitori d'Andorra?

No, no, no. Una ciutat dormitori no té vida. Es va intentar a pobles d'aquí al voltant ja fa anys i els ajuntaments s'hi van negar en rodó, gràcies a Déu. No aporten vida, només despesa. Són un desastre, socialment parlant.